

Anne – Babalara 10 Altın Kural

Anne Baba olmak öncelikle yetişkinliğin gereklerini yerine getirebilecek olgunluk seviyesinde olabilmekle ilgili önemli bir konudur. Çünkü çocuk yetiştirmek ve sorumluluğunu alabilmek geri dönüşü olmayan bir süreçtir.

1- Çocuğunuzun en önemli istek ve ihtiyaçlarından biri ona zaman ayırmanızdır. Kısa, yoğun etkileşimler günlük rutinleri paylaşmanın yerini tutmaz. Buna ilave olarak, aile yaşamınızın günlük rutinlerini çocuğunuzla paylaşmalısınız. Örneğin çamaşırları makineye atmak; yıkanmış çamaşırları asmak; bulaşıkları yerleştirmek; yemek pişirirken, arabayı yıkarken, temizlik yaparken size yardımcı olması; birlikte alışverişe çıkmak; akraba, komşu ziyaretlerinde veya banka ya da postaneye giderken size eşlik etmesi, ailece yenen akşam yemekleri gibi... Ayrıca kaybedilen zamanı maddi şeylerle telafi edemeyeceğinizi unutmalısınız. Para yerine koyulabilir, ancak zaman asla geri getirilemez.

2- Mükemmel olmaya çalışmayın.

Anne-baba olarak elinizden gelenin en iyisini yapmaya gayret edin. Ancak kusurlarınız olabileceğini, zaman zaman hatalar yapabileceğinizi de kabul edin. Çocuğunuzun mükemmel bir anne-babaya değil, onu seven, koruyan ve kabul eden bir anne ile babaya ihtiyacı vardır. Ayrıca herkesin hata yapabileceğini ve hataları hoş görebilmeyi bilmek ve bu hataları birer öğrenme fırsatı olarak değerlendirebileceğini anlamak, çocuğunuza verebileceğiniz paha biçilmez bir yaşam dersi olacaktır.

3- Çocuğunuz için söylediklerinizden çok, yaptıklarınız anlam taşır. Uzun konuşmalar ve nasihatler nadiren akılda yer eder, oysa davranışlarınız etkili, net mesajlar verir. Örneğin çocuğunuzun dürüst ve şefkatli bir insan olmasını istiyorsanız, öncelikle siz dürüst ve şefkatli davranan biri olmalısınız.

4- Konuşmaya başlamadan önce çocuğunuzunuzu dinleyin.

Konuştuğunuz konu ne olursa olsun, siz ne kadar çok dinlerseniz, çocuğunuz da size o kadar çok şey anlatır. Elbette bu da karşılıklı konuşmanızın çok daha etkili ve anlamlı olmasını sağlar.

5- Özgüven ruh sağlığının temel taşıdır.

Çocuğunuz, yalnızca yaşına uygun olmak kaydı ile, kendi seçimlerini yapabilme ve kararlarını verebilme olanağını bulabilirse net ve sağlam bir özgüven duygusuna sahip olabilir. Örneğin, çocuğunuzun hatalı davranışlarını düzeltmeye çalışırken, ona iki doğru seçenek sunabilir ve bunlardan birini kendisinin tercih etmesine izin verebilirsiniz.

6- En etkin ceza, zamanında verilen, geçici olarak uygulanan ve çocuğunuzun neyi, neden onaylamadığınıza anladığı cezalardır.

Çocuğunuza doğru davranışları, sınırları ve kuralları öğrenmesi için ceza vermeyi gerekli gördüğünüz durumlarda, bu cezanın hatalı davranışla ilişkili ve orantılı bir ceza olma gerektiğini; cezanın amacının intikam almak ya da çocuğu üzmemek değil, doğruyu anlamasına yardımcı olmak olduğunu; cezanın geçici bir süreyi kapsaması gerektiğini ve çocuğunuzun hangi davranışını onaylamadığınızı ve beklentinizin ne olduğunu açık bir şekilde anlamasını sağlamayı kesinlikle ihmal etmemelisiniz.

7- Çocuğunuz size bir soru sorduğunda, konu ne olursa olsun basit ve güvenilir bir cevap verin. Ölüm, doğum ve benzeri zor konulardaki soruların uzun uzun açıklamalar gerektirdiğini düşünebilirsiniz. Ancak aslında çok

fazla ayrıntı ve bilgi vermek bir varil suyu bir bardağa doldurmaya çalışmaya benzer: Bu kaynakların israf olmasına ve alıcının yorulmasına neden olur. Çocuğunuzun yaşına ve gelişim düzeyine uygun kısa, net ve doğru bilgileri vermeniz her zaman için yeterli olacaktır.

8- Yaşadığınız çevreye saygı göstermeyi günlük yaşamınızın önemli bir parçası haline getirin. Siz kısıtlı kaynaklarımızı özenli ve doğru kullanırsanız, çocuğunuz da bunu öğrenecektir. Elbette ki bu da onun sağlıklı, mutlu ve uzun bir yaşam sürmesine katkıda bulunacaktır,

9- Çocuğunuz yaşamı içerisinde birçok kişi ile ilişki kuracaktır. Arkadaşlar, öğretmenler, akrabalar, komşular ve belki de üvey anne-baba ya da kardeşler gibi farklı birçok kişi ile ilişkiler kuracaktır. Ancak tüm bu ilişkilerin arasında sizinle olan ilişkisinin her zaman eşsiz, özel ve kalıcı bir ilişki olacağını unutmamalısınız. Dolayısıyla sizin öncelikle bu ilişki içerisindeki rolünüze odaklanmanız en doğrusu olacaktır.

10-Çocuğunuz anne-babalığınızı ödüllendirmek zorunda değildir. Anne-baba olmanın sağladığı tatmin duygusu içten kaynaklanır. Zaman zaman bu tatmini hissetmekte zorlanıyorsanız, dünyanın en zor ve en önemli işine soyunduğunuzun unutmayın. Anne-babalık büyük mutluluklar, derin üzüntüler ve her şeyden de önemlisi büyük ve kalıcı bir tatmin içeren bir iştir.

Anne Babanın Tutarsız Davranışları

Çocuklar iyi bir gözlemcidir. Özellikle de anne ve babalarını çok iyi gözlemler. Onları nasıl kullanacağını iyi bilir. Bu sebeple anne ve baba, çocuğun eğitimi konusunda ortak bir görüşe sahip olmalıdır. Bir tarafın verdiği cezayı diğer taraf affederse bu tutarsızlık çocuğun gözünden kaçmaz. Ebeveynin tutarsız davranışı çocuğun kişilik gelişimini olumsuz etkiler.

-Anne-babanın dengesiz ve kararsız olması, çocuğun eğitim ve gelişimini olumsuz etkiler. Bu dengesizlik ve tutarsızlık hali, anne-baba arasındaki görüş ayrılığı ya da anne-babanın davranışlarındaki değişkenlik şeklinde kendisini gösterir. Anne-babanın çocuğun yanında 'çocuk konusunda' birbirlerini eleştirmeleri, birinin olumlu yaklaştığı bir davranış karşısında diğerinin olumsuz tutum takınması ya da taraflardan birinin çocuk kayırması, sıklıkla rastlanılan eğitim yanlışlıklarındandır.

UNUTMAYIN! ÇOCUKLAR İYİ BİR GÖZLEMCİDİRLER. Çocuklar, çok iyi birer gözlemcidirler. En iyi gözlemledikleri kişiler ise anne ve babalarıdır. Yaptığı etkili gözlemler sonucunda çocuk; anneyi ve babayı nasıl kullanabileceğini, onlardan nasıl yararlanabileceğini çok çabuk öğrenir.

ANNE-BABA ORTAK TAVIR SERGİLEMELİDİR. Çocuğun belli bir davranışının bazen hoş görülmesi, bazen de aynı davranışın ceza almasına yol açması, çocukta cezanın anlamı ve suçun niteliği hakkında kuşku uyanmasına neden olur. Anne baba, mutlaka eğitim konusunda aynı görüşe sahip olmalıdır. Baba, çocuğa bir suç işlemesi sonucunda ceza verdiğinde; anne çocuğu kucaklayıp sevmemelidir. Aldığı cezanın niteliği, hangi davranışın sonunda aldığı, çocuğa açıklanmalıdır.

TUTARSIZLIK, ÇOCUĞUN DOĞRU DAVRANIŞI BULMASINI ENGELLER. Çocuğa verilen eğitim türünde de, tutarsızlık görülmektedir. Anne-babalar çocuklarına karşı bazen çok hoşgörölü, bazen katı, bazen demokratik bazen de vurdumduymaz davranabilmektedir. Bu durumda, çocuğun kafası karışmaktadır. Hatta çocuk eğitimindeki bu tutarsızlık, anne-baba arasında da görülmektedir. Bazen sadece anne tutarsız davranırken, bazen baba da tutarsız davranabilmektedir. Çocuk, bu nedenle dengesiz hareketler sergilemektedir.

Büyük çocukların yetiştirilme tarzı ile küçük çocukların yetiştirilme tarzları arasında farklılıklar görülmektedir. Anne-babalar; ilk çocuğu yetiştirirken daha otoriter, kuralcı ve hatalı olurken, ortanca çocuklara biraz daha esnek davranılmakta, küçük çocuklara ise daha sevecen ve hoşgörülü olunmaktadır. Anne-babaların küçük çocukları daha fazla korudukları; büyük çocuklara ise erken yaşta sorumluluk yükledikleri gözlenmektedir.

TUTARSIZ ANNE BABA TUTUMU, ÇOCUĞUN KİŞİLİK GELİŞİMİNİ YAVAŞLATIYOR. Böyle bir aile ortamında yetişen çocuk, hangi davranışın nerede ve ne zaman yapılacağını kestiremez. Neyin doğru, neyin yanlış olduğunu bilemez. Çocuk; kendini kanıtlamak ve dikkatleri üzerine çekmek için ürkek, yumuşak huylu, ılımlı, söz dinleyen kişilik yapısı ya da kendi benliğini ve bağımsızlığını gösterebilmek için kavgacı, asabi, çabuk kırılıp öfkelenen, tepkisel bir kişilik yapısı geliştirebilir. Dengesiz, tutarsız ve kararsız anne-baba tutumu, çocuğun kişilik gelişimini baltalar. Çünkü çocuk her zaman "Neyi, nerede, ne zaman ve nasıl yapmalıyım?" sorularıyla o kadar meşgul olur ki, o yapmaya kalkana kadar başkaları çoktan eyleme geçmiş olur. Çocuk; kendi kişilik gelişimini sağlamak için oldukça uzun zaman ve emek harcar.